

Klemmari - norjalaisen nerouden ilmentymä

“Epätoivo kalvoi maailmaa vuosisadan vaihteessa: byrokratia lisääntyi jatkuvasti, papereiden määrä kasvoi, ja asiayhteydeltään toisiinsa liittyviä papereita tuli lisää. Paperipinkat levisivät käsiin, lattioille ja laukkuihin. Sata vuotta sitten norjalaisesta Johan Vaalerista tuli silloisen tiedonhallinnan Bill Gates. Vaaler keksi paperiliittimen eli klemmarin.”

Näin alkoi Helsingin Sanomien artikkeli Norjan kansallisesta symbolista, paperiliittimestä. Sodan aikana vastarintaliikkeen jäsenet kiinnittivät klemmarin kaulukseensa, ja siitä tuli kansan yhteishengen symboli.

Klemmareita ja ongenkoukkuja Norjassa valmistava ja meiltäkin lankaa ostava Mustad & Søn teki jo paperiliittimen 90-vuotispäivien kunniaksi maailman suurimman klemmarin, joka painaa 600 kiloa ja on seitsemän metriä korkea.

Norjassa on 100-vuotisjuhlien kunniaksi julkaistu myös tyylikäsin neljän kruunun postimerkki, joka avaa postilaitoksen norjalaista kekseliäisyyttä esittelevän postimerkkisarjan.

Klemmarin satavuotisjuhlat ovat nyt nololla tavalla mutkistuneet. Eräs kansanmuseon historioitsija on tutkimuksissaan pystynyt selvittämään, ettei klemmari oikeasti olekaan norjalainen keksintö, vaan ensimmäiset klemmarit taivutettiin Britanniaassa. Tutkija elää nyt sulkeutuneena kerrostalohuoneistoonsa ja odottaa pelolla päivää, jolloin turvallisuuspoliisin agentit koputtavat ovelle ja pidättävät hänet maanpetoksesta epäiltynä.

On meilläkin kokemuksia klemmariteräksestä. Kahdeksankymmentäluvun alussa valmistimme erään suuren asiakkaan ehdotuksesta CaSi-injektoitua SG-terästä. Se meni vähän pieleen. Silloinen kehitysinsinööri, nykyinen tuotepäällikkö Mela raportoi, että langassa on “hevosen pään kokoisia” kuonia. Valmista hitsauslankaa ei suinkaan romutettu vaan, se toimitettiin erälle suomalaiselle asiakkaalle klemmareiden raaka-aineeksi. Näitä SG:stä taivutettuja pyöreähköjä, hyvin kovia ja teräviä klemmareita näkee tuosta vieläkin.

Kanadalaisen vakavan tutkimuksen mukaan vain 42 % klemmareista käytetään papereiden liittämiseen. Lopuilla kaivellaan korvia, putsataan kynnenalusia ja muita koloja, tai niitä käytetään muuten vain jännityksen laukaisemiseen. Itse olen huomannut näinä kalvojen aikoina, että osittain auki taivutettuun klemmarin voi kätevästi panna kalvon päälle osoittamaan tärkeää asiaa. Se herättää kuulijakunnassa vähemmän närää kuin vapiseva karttakeppi tai laserkynä.

pajen